

REPUBLIKA E KOSOVËS - РЕПУБЛИКА КОСОВО - REPUBLIC OF KOSOVO
GJYKATA KUSHTETUESE
УСТАВНИ СУД
CONSTITUTIONAL COURT

Priština, 13. juna 2016. godine
Br. ref.:RK952/16

РЕШЕЊЕ О НЕПРИHVАТЛJIVОСТИ

у

slučaju br. KIo4/16

Podnositelj

“ALDEKO”- Društvo sa ograničenom odgovornošću

**Ocena ustavnosti presude ARJ-UZVP. br. 10/2015 Vrhovnog suda Kosova
od 30. jula 2015. godine**

USTAVNI SUD REPUBLIKE KOSOVO

u sastavu:

Arta Rama-Hajrizi, predsednica
Ivan Čukalović, zamjenik predsednika
Robert Carolan, sudija
Altay Suroy, sudija
Almiro Rodrigues, sudija
Snezhana Botusharova, sudija
Bekim Sejdiu, sudija
Selvete Gérxhaliu-Krasniqi, sudija i
Gresa Caka-Nimani, sudija

Podnositelj zahteva

1. Zahtev je podneo g. Mulet Haziraj, vlasnik “ALDEKO” D.O.O., iz Tropoje-Pradeš, Republika Albanija, u ime “ALDEKO” D.O.O. sa sedištem u Đakovici (u daljem tekstu: Kompanija podnositelj), koju zastupa g. Bajram Morina, advokat iz Đakovice.

Osporena odluka

2. Kompanija podnositac osporava presudu ARJ-UZVP. br. 10/2015 Vrhovnog suda Kosova od 30. jula 2015. godine u vezi sa presudom AA. br. 434/2014 Apelacionog suda Kosova od 29. novembra 2014. godine, presudom A. br. 586/12 Osnovnog suda u Prištini i rešenjem K.A. br. 170/2012 Nezavisne komisije za rudnike i minerale od 19. marta 2012. godine.
3. Presuda Vrhovnog suda je uručena Kompaniji podnosiocu 19. septembra 2015. godine.

Predmetna stvar

4. Predmetna stvar je ocena ustavnosti osporene presude ARJ-UZVP. br. 10/2015 Vrhovnog suda Kosova od 30. jula 2015. godine.
5. Kompanija podnositac tvrdi povredu člana 3. [Jednakost pred zakonom], člana 7. [Vrednosti], člana 21. [Opšta načela], člana 24. [Jednakost pred zakonom], člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 54. [Sudska zaštita prava] Ustava Republike Kosovo (u daljem tekstu: Ustav).

Pravni osnov

6. Zahet je zasnovan na članovima 113.7 i 21.4 Ustava i članovima 47. i 48. Zakona br. 03/L-121 o Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Zakon).

Postupak pred Ustavnim sudom

7. Dana 8. januara 2016. godine, Kompanija podnositac je podnela zahtev Ustavnom sudu Republike Kosovo (u daljem tekstu: Sud).
8. Dana 12. februara 2016. godine, predsednica Suda je imenovala sudiju Snežhanu Botusharovu za sudiju izvestioca i Veće za razmatranje, sastavljeno od sudija: Robert Carolan (predsedavajući), Altay Suroy i Gresa Caka-Nimani (sudije).
9. Dana 23. marta 2016. godine, Sud je obavestio zastupnika Kompanije podnosioca o registraciji zahteva i tražio da obezbedi eksplicitno punomoćje za zastupanje pred Sudom. Istog datuma, kopija zahteva je poslata Vrhovnom sudu i Nezavisnoj komisiji za rudnike i minerale (u daljem tekstu: NKRM).
10. Dana 14. aprila 2016. godine, Veće za razmatranje je razmotrilo izveštaj sudije izvestioca i iznalo preporuku Sudu o neprihvatljivosti zahteva.

Pregled činjenica

11. Dana 7. aprila 2004. godine, Kompanija podnositac je podnela zahtev NKRM u cilju dobijanja dozvole za korišćenje kreča u blizini Đakovice.

12. Dana 30. juna 2005. godine, NKRM je odobrila gore navedeni zahtev Kompanije podnosioca i izdala joj „dozvolu za korišćenje“ br. 204/MI/ICMM/05.
13. Dana 21. januara 2009. godine, Kompanija podnositelj je obaveštena od strane NKRM da se nije pridržavala svojih aktivnosti i da je delovala u suprotnosti sa radnom dozvolom, i zbog toga je dobila rok od 60 (šezdeset) dana da ispunи uslove utvrđene u dozvoli.
14. Dana 20. septembra 2011. godine, NKRM je odlukom br. 5033 poništala dozvolu Kompaniji podnosiocu, jer nije ispunila propisane uslove.
15. Kompanija podnositelj se žalila protiv odluke NKRM o poništavanju dozvole pred NKRM nakon odgovarajućeg postupka.
16. Dana 19. marta 2012. godine, NKRM je odlukom K.A. br. 170/2012 odbacila žalbu Kompanije podnosioca i potvrdila svoju odluku o poništavanju dozvole. NKRM je obrazložila *inter alia* da je Kompanija podnositelj blagovremeno bila obaveštena da je radila van delokruga predviđenog dozvolom i uprkos tome, nije ispunila uslove utvrđene u dozvoli u roku od 60 (šezdeset) dana.
17. Dana 2. septembra 2014. godine, Kompanija podnositelj je izjavila žalbu Osnovnom sudu u Prištini protiv odluke NKRM o poništavanju dozvole. Kompanija podnositelj se *inter alia* žalila da je stalno radila u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli, jer ju je NKRM primorala da plati godišnju taksu za dozvolu za 2010. i 2011. godinu, iako je poništala dozvolu 20. septembra 2011. godine.
18. Dana 22. septembra 2014. godine, Osnovni sud u Prištini je presudom A. br. 586/12 odbacio tužbeni zahtev Kompanije podnosioca podnet protiv odluke NKRM, kao neosnovan. Osnovni sud je obrazložio: (i) NKRM je poništala dozvolu Kompanije podnosioca u skladu sa primenjivim zakonom na Kosovu, (ii) Kompanija podnositelj je bila blagovremeno obaveštena i dobila rok od 60 (šezdeset) dana da ispunи uslove navedene u dozvoli i (iii) dozvola je poništена jer Kompanija podnositelj nije ispunila predviđene uslove, čak i nakon što je obaveštena od strane NKRM. Osnovni sud je, takođe, dodao da iz činjenica slučaja proizilazi da zakon nije primenjen na štetu Kompanije podnosioca i da je NKRM izvela dovoljno dokaza kojim se potvrđuje zakonska obaveza Kompanije podnosioca da ispunи uslove utvrđene u dozvoli.
19. Dana 20. oktobra 2014. godine, Kompanija podnositelj je izjavila žalbu Apelacionom суду Kosova protiv presude Osnovnog suda, tvrdeći bitnu povredu procesnog zakona i pogrešnu primenu materijalnog prava. Kompanija podnositelj se *inter alia* žalila protiv nalaza Osnovnog suda da je odluka NKRM bila zakonita i da Kompanija podnositelj nije radila u skladu sa uslovima utvrđenim u dozvoli. Suština žalbi Kompanije podnosioca je da Osnovni sud nije uzeo u obzir činjenicu da je delokrug dozvole proširen uz saglasnost nadležnih lokalnih organa i Kosovske agencije za šume.
20. Dana 29. novembra 2014. godine, Apelacioni sud Kosova je presudom AA. br. 434/2014 odbacio žalbu Kompanije podnosioca kao neosnovanu, i potvrdio

presudu Osnovnog suda. Apelacioni sud je potvrđio osporenu presudu Osnovnog suda i ponovio: (i) da je utvrđeno da je Kompanija podnositac radila van delokruga utvrđenog u dozvoli (ii) da Kompanija podnositac nije odgovorila na upozorenja NKRM-a zbog neispunjavanja uslova utvrđenih u dozvoli i (iii) da je NKRM postupila u skladu sa primenjivim zakonom na Kosovu.

21. Što se tiče tvrdnji Kompanije podnositoca o proširenju dozvole od strane nadležnih organa, relevantni deo presude Apelacionog suda glasi:

“Saglasnost opštine i saglasnost KAP-a, na koje se tužilac poziva se odnose na promenu parcela na terenu, i podnošenje zahteva tužioca za drugu licencu, i ne podudaraju se sa licencom koja je odredila granice zone rada, dok je za rad na drugom prostoru potrebna važeća licenca, i da se granice rada ograničavaju onako kako to predviđa član 33 Uredbe o rudnicima i mineralima, s toga je upravni organ NKRM, nakon pravilnog utvrđivanja činjeničnog stanja i utvrđivanja izvršenog dela, oslanjajući se na zakonske odredbe kao u rešenju pobijenom žalbom, subjektu poništio licencu.”

22. Kompanija podnositac je podnела Vrhovnom суду заhtev za vanredno preispitivanje presuda Apelacionog suda i Osnovnog suda. Kompanija podnositac uglavnom tvrdi (i) da su i Osnovni sud i Apelacioni sud prevideli vanparničnu činjenicu da je odluka NKRM o poništavanju dozvole doneta nakon 3 (tri) godine od dana kada je Kompanija podnositac obaveštena o mogućnosti poništavanja dozvole (ii) i Osnovni sud i Apelacioni sud su prevideli činjenicu da je Kompanija podnositac preduzela sve potrebne mere da proširi delokrug dozvole uz saglasnost nadležnih organa i (iii) činjenica da je NKRM obavezala Kompaniju podnositoca da plati godišnju taksu tokom 2010. i 2011. godine pokazuje da je radila u delokrugu dozvole.
23. Dana 30. jula 2015. godine, Vrhovni sud je presudom ARJ-UZVP br. 10/2015 odbacio zahtev Kompanije podnositoca za vanredno ispitivanje presuda nižestepenih sudova. Vrhovni sud je usvojio nalaze nižestepenih sudova, odnosno da je Kompanija podnositac radila van delokruga dozvole i da su nižestepeni sudovi pravilno primenili odredbe procesnog i materijalnog prava.
24. Relevantni deo presude Vrhovnog suda glasi:

“Član 9 Zakona o rudnicima i mineralima Kosova (br. o3/L-163) i član 8 Uredbe o rudnicima i mineralima, br. 2005/3 utvrđuju da ako se nosilac licence ili nosilac dozvole nije pridržavao materijalnih zahteva ove Uredbe ili bilo kog instrumenta koji je donet ili izvršen shodno ovoj Uredbi, NKRM dostavlja nosiocu licence ili nosiocu dozvole pisano „obaveštenje o nepridržavanju obaveza“ i upustvo za ispravljanje dotičnog propusta. Ako se dotični propust nastavi i posle perioda naznačenog u „obaveštenju o nepridržavanju obaveza“, Komisija može zbog toga, da suspenduje ili poništi dotišnu licencu ili dozvolu pomenutog lica.

Ovaj Sud takođe nalazi da je tužena dana 19.01.2011. godine poslala tužiocu obaveštenje o nepridržavanju sa uslovima licence, br. 024/MI/ICMM/05. Pošto je neispunjerenje nastavljeno nakon perioda

utvrđenom u „rešenju“, NKRM je rešenjem, br.5033 od 20.09.2011. godine tužiocu „Aldeko“ poništila licencu od 4.08.2005. godine, dok zato što se nije pridržavao datih primedbi, rešenjem Komisije K.A. br. 170/2012 od 19.03.2012. godine odbio žalbu i ostavljeno je na snazi rešenje prvostepenog suda.“

Navodi podnosioca

25. Kompanija podnositelj tvrdi povredu člana 3. [Jednakost pred zakonom], člana 7. [Vrednosti], člana 21. [Opšta načela], člana 24. [Jednakost pred zakonom], člana 31. [Pravo na pravično i nepristrasno suđenje] i člana 54. [Sudska zaštita prava] Ustava.
26. Što se tiče presude Osnovnog suda i Apelacionog suda, Kompanija podnositelj tvrdi: *“Osnovni sud u Prištini – Odeljenje za upravna pitanja, kao prvostepeni sud, odlučujući kao u svojoj presudom, A. br. 586/12 od 22.09.2014. godine, ali i Apelacioni sud Kosova – Odeljenje za upravna pitanja, odlučujući svojom presudom, A.A. br. 434/2014 od 29.12.2014. godine, nisu uspeli da ocene zakonitost sporne odluke NKRM, br. 170/2012 od 19.03.2012. godine (doneta nakon skoro 3 godine od dana kada je došlo do upozorenja o suspendovanju licence).”*
27. Što se tiče presude Vrhovnog suda, Kompanija podnositelj tvrdi: *“Vrhovni sud Kosova svojom presudom, ARJ-UZVP. br. 10/2015 od 30.07.2015. godine, ne odlučujući meritorno i objašnjavajući u obrazloženju svoje presude pogrešne i neodržive zaključke prvostepenog i drugostepenog suda, u pogledu pravne stvari podnosioca ovog zahteva, zbog uopštenih razloga u njegovoj presudi, je odbio kao neosnovan zahtev podnosioca ovog zahteva, od 04.03.2015. godine, za vanredno ispitivanje presude Apelacionog suda Kosova – Odeljenje za upravna pitanja, A.A. br. 434/2014 od 29.12.2014. godine.“*

Prihvatljivost

28. Sud će prvo ispitati da li je podnositelj zahteva ispunio uslove prihvatljivosti predviđene Ustavom i dalje precizirane u Zakonu i Poslovniku.
29. U tom smislu, Sud se poziva na član 113.7 Ustava, koji propisuje:

“Pojedinci mogu da pokrenu postupak ako su njihova prava i slobode koje im garantuje ovaj Ustav prekršena od strane javnih organa, ali samo kada su iscrpeli sva ostala pravna sredstva, regulisanim zakonom.”

30. Član 21.4 Ustava [Opšta Načela], propisuje:

„Ustavom utvrđena prava i osnovne slobode važe i za pravna lica, onoliko koliko su izvodljiva“.
31. Sud se poziva i na član 48. Zakona, koji propisuje:

“Podnositac podneska je dužan da jasno naglasi to koja prava i slobode su mu povređena i koji je konkretan akt javnog organa koji podnositac želi da ospori.”

32. Sud, pored toga, uzima u obzir pravilo 36 (2) d) Poslovnika, koje propisuje:

„(2) Sud proglašava zahtev kao očigledno neosnovan kada zaključi:

...

d) da podnositac zahteva nije u dovoljnoj meri potkrepeo svoju tvrdnju”.

33. Sud primećuje da su redovni sudovi odgovorili na pitanja vezana za slučaj Kompanije podnosioca, jer su objasnili: (i) da je odluka NKRM o poništavanju dozvole zasnovana na primenjivom zakonu na Kosovu (ii) da je NKRM blagovremeno obavestila Kompaniju podnosioca da je radila van delokruga utvrđenim u dozvoli i zbog toga je dobila rok od 60 (šezdeset) dana i (iii) da je dozvola poništena, jer se Kompanija podnositac nije pridržavala utvrđenih uslova, čak i nakon što je obaveštena od strane NKRM-a.
34. Sud je skrenuo pažnju i na tvrdnje Kompanije podnosioca da su redovni sudovi prevideli i na taj način nisu obradili činjenicu da je delokrug dozvole bio proširen uz saglasnost nadležnih organa, ukazujući time da je radila u delokrugu dozvole.
35. Pored toga, Sud smatra da ta se ta tvrdnja ne podudara i u suprotnosti je sa dokazima sadržanim u zahtevu. U tom smislu, Apelacioni sud je utvrdio da je saglasnost data Kompaniji podnosiocu od strane nadležnih organa u vezi sa zahtevom za drugu dozvolu i ne odnosi se na dozvolu koju je razmatrala NKRM, a zatim i Osnovni sud.
36. Što se tiče tvrdnji Kompanije podnosioca da je NKRM poništila dozvolu tri godine nakon prvog zvaničnog obaveštenja, Sud smatra da su takve tvrdnje za potrebe ustavnog postupka nebitne, jer su u pitanju činjenice, a ne tvrdnje pokrenute na ustavnom nivou.
37. Pored toga, Sud smatra da Kompanija podnositac citira samo odredbe Ustava, dok ne potkrepljuje kako su navedene ustavne norme povređene na njenu štetu u skladu sa članom 48. Zakona.
38. Sud naglašava da nije zadatak Ustavnog suda da se bavi greškama u činjenicama ili zakonu navodno počinjenim od strane redovnih sudova prilikom ocene dokaza ili primene zakona (zakonitost), osim i u meri u kojoj su mogla biti povređena prava i slobode zaštićene Ustavom (ustavnost).
39. U stvari, uloga je redovnih sudova da tumače i primenjuju relativna pravila procesnog i materijalnog prava (vidi: *mutatis mutandis, García Ruiz protiv Španije [VV]*, br. 30544/96, stav 28, Evropski sud za ljudska prava [ESLJP] 1999-I).

40. Ustavni sud podseća da nije sud utvrđivanja činjenica i samim tim, ispravno i potpuno utvrđivanje činjeničnog stanja je u punoj nadležnosti redovnih sudova. Uloga Ustavnog suda je da obezbedi poštovanje prava garantovanih Ustavom i drugim pravnim instrumenatima i ne može, dakle, da deluje kao „sud četvrtog stepena“ (vidi slučaj: *Akdivar protiv Turske*, br. 21893/93, ESLJP, presuda od 16. septembra 1996. godine, stav 65, i *mutatis mutandis*, vidi, slučaj: KI86/11, podnositelj zahteva: *Milaim Berisha*, rešenje o neprihvatljivosti od 5. aprila 2012. godine).
41. U ovakvim okolnostima, Sud smatra da Kompanija podnositelj nije potkrepila tvrdnje o povredi osnovnih ljudskih prava garantovanih Ustavom. Činjenice u slučaju ne pokazuju da su redovni sudovi postupali u suprotnosti sa proceduralnim zaštitnim merama utvrđenim Ustavom.
42. Shodno tome, zahtev je na ustavnim osnovama očigledno neosnovan i mora se proglašiti neprihvatljivim u skladu sa članovima 113.7 i 21.4 Ustava, propisano članom 48. Zakona i dalje precizirano pravilom 36 (2) d) Poslovnika.

IZ TIH RAZLOGA

Ustavni sud, u skladu sa članom 113.7 Ustava, članom 48. Zakona i pravilom 36 (2) d) Poslovnika, 14. aprila 2016. godine jednoglasno

ODLUČUJE

- I. DA PROGLASI zahtev neprihvatljivim;
- II. DA DOSTAVI ovu odluku stranama;
- III. DA OBJAVI ovu odluku u Službenom listu u skladu sa članom 20. 4 Zakona;
- IV. Ova odluka stupa na snagu odmah

Sudija izvestilac

Snezhana Botusharova

Predsednica Ustavnog suda

Arta Rama-Hajrizi